

Αριθμός 4542/2011
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Ιουνίου 2009, με την εξής σύνθεση: Κ. Μενουδάκος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος, Ν. Ρόζος, Αικ. Σακελλαροπούλου, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Αντ. Ντέμσιας, Σύμβουλοι, Ρ. Γιαννουλάτου, Δ. Βασιλειάδης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ειρ. Βαϊδάνη.

Για να δικάσει την από 12 Οκτωβρίου 2005 αίτηση:

των: 1. και 2. ..., κατοίκων Αλίμου Αττικής (...), οι οποίοι παρέστησαν με τη δικηγόρο Αγγελική Χαροκόπου (Α.Μ. 1288 Δ.Σ. Πειραιά), που την διόρισαν με πληρεξούσιο, κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ο οποίος παρέστη με τον Κωνσταντίνο Βαρδακαστάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθούν: 1) η υπ΄ αριθμ. 21081/17.11.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, 2) η υπ΄ αριθμ. 207/20.1.2003 απόφαση του ίδιου πιο πάνω Γενικού Γραμματέα και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Αντ. Ντέμσια.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξούσια των αιτούντων, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως καταβλήθηκε το κατά νόμο παράβολο (... , σειρά Α΄, ειδικά έντυπα παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως συμπληρώθηκε με δικόγραφα προσθέτων λόγων (Ε 190/16.2.2007, Ε 760/24.9.2007, Ε 591/30.5.2008, Ε 724/11.9.2008) οι αιτούντες ζητούν να ακυρωθούν: α) η υπ΄ αριθμ. 207/20.01.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου «Αποχετευτικά Δίκτυα και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων με τη μέθοδο των τεχνητών υγροτόπων του οικισμού Αντιπάρου της νήσου Αντιπάρου του Νομού Κυκλάδων» στη θέση «Χαρκιά», στην περιφέρεια της Κοινότητας Αντιπάρου και β) η υπ΄ αριθμ. 21081/17.11.2004 απόφαση του ίδιου Γενικού Γραμματέα, με την οποία τροποποιήθηκε η παραπάνω απόφασή του κυρίως με την προσθήκη μονάδας υποδοχής και προεπεξεργασίας βοθρολυμάτων.

3. Επειδή, οι αιτούντες, οι οποίοι φέρονται ως κύριοι ακινήτων στην προαναφερθείσα θέση «Χαρκιά», με προφανές έννομο συμφέρον ασκούν την υπό κρίση αίτηση.

4. Επειδή, παραδεκτώς η υπό κρίση αίτηση στρέφεται αυτοτελώς κατά των συναφών 207/20.1.2003 και 21081/17.11.2004 αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την τελευταία από τις οποίες τροποποιήθηκαν ορισμένοι όροι της πρώτης, κατά τα λοιπά, όμως, όπως ρητώς αναφέρεται σε αυτήν, «ισχύουν οι διατάξεις και οι όροι» της προγενέστερης 207/20.1.2003 απόφασης, της οποίας, επομένως, δεν έληξε η ισχύς (πρβλ. ΣτΕ Ολ. 1847/2008 σκ. 2). Ως συμπροσβαλλόμενη, λόγω της συνάφειάς της, πρέπει να θεωρηθεί και η εκδοθείσα μετά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως 9994/13.6.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την οποία συμπληρώθηκε, με την προσθήκη εδαφίου, συγκεκριμένος όρος της 207/20.1.2003 απόφασής του (πρβλ. ΣτΕ 4095/1983). Εξάλλου, η υπό κρίση αίτηση ασκείται εμπροθέσμως, αφού από τα στοιχεία του φακέλου δεν τεκμαίρεται πλήρης γνώση των προσβαλλόμενων πράξεων σε χρόνο που να καθιστούν την κρινόμενη αίτηση εκπρόθεσμη, δεδομένου και ότι δεν προκύπτει ο χρόνος έναρξης των εργασιών κατασκευής του επίδικου έργου.

5. Επειδή, με τον ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/91 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (Α' 91) τροποποιήθηκε ο ν. 1650/1986 (Α' 160). Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του νέου νόμου αντικαταστάθηκε το άρθρο 3 ως εξής: «1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ... τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, και κάθε κατηγορία μπορεί να κατατάσσεται σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Κριτήρια για την κατάταξη αυτή είναι: α) το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας, β) το είδος και η ποσότητα των ρύπων που εκπέμπονται, καθώς και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον, γ) η δυνατότητα να προληφθεί η παραγωγή ρύπων από την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία και δ) ο κίνδυνος σοβαρού ατυχήματος και η ανάγκη επιβολής περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος. ... 2. Η πρώτη (Α) κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον. ...». Με το άρθρο 2 αντικαταστάθηκε το άρθρο 4 του ως άνω ν. 1650/1986 ως εξής «1.α. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, τα οποία έχουν καταταγεί στις κατηγορίες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. β. ... γ. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας. δ. Για την έκδοση της απόφασης έκδοσης περιβαλλοντικών όρων πρέπει να τηρείται: δα) η διαδικασία της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 6α και 10α και η

δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδότησης ή της αρνητικής απόφασης επί της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5, δβ) η διαδικασία υποβολής και η αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης, κατά περίπτωση, καθώς και η διαδικασία δημοσιοποίησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5. 2. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα ή δραστηριότητες της πρώτης (Α) κατηγορίας απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του συναρμόδιου Υπουργού. ... 3. ... 6.α. Για νέα έργα και δραστηριότητες ή τη μετεγκατάσταση, τον εκσυγχρονισμό, επέκταση ή τροποποίηση των υφισταμένων, της πρώτης (Α) κατηγορίας, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, απαιτείται μαζί με την αίτηση και η υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Επί της Προμελέτης αυτής η αρμόδια για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων αρχή προβαίνει σε προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση της πρότασης που συνίσταται σε γνωμοδότηση ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων ιδίως από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογίας. β. Για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη ... 9.α. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης (Α) κατηγορίας χορηγείται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της αίτησης ... 10.α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται: αα) τα έργα και οι δραστηριότητες της δεύτερης (Β) κατηγορίας για τα οποία απαιτείται προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση, ββ) οι αρμόδιες υπηρεσίες και η διαδικασία για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση, όταν απαιτείται, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία με την οποία οι αρμόδιες αρχές αποφασίζουν εάν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη βελτίωση ή τροποποίηση ή επέκταση ή εκσυγχρονισμό ενός έργου ή μιας δραστηριότητας και κάθε άλλο σχετικό θέμα, γγ) οι αρμόδιες υπηρεσίες και η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, ο τύπος των απαιτούμενων μελετών και στοιχείων, η προθεσμία υποβολής τους και έκφρασης γνώμης των αρμόδιων αρχών, και κάθε άλλο σχετικό θέμα. β. ...». Με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου αντικαταστάθηκε το άρθρο 5 του ν. 1650/1986 και καθορίσθηκαν το περιεχόμενο και η διαδικασία εγκρίσεως της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Τέλος, στο άρθρο 6 περιελήφθησαν μεταβατικές διατάξεις, ως εξής: «1. Διαδικασίες για την προέγκριση χωροθέτησης ή την έγκριση περιβαλλοντικών όρων που εκκρεμούν μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 και στην παράγραφο 10α του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίστανται με τα άρθρα 1 και 2 του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται ως εξής: α) Διαδικασίες Προέγκρισης Χωροθέτησης: ... β) Διαδικασίες Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων: Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1650/1986, όπως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους με τον παρόντα νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του νόμου αυτού, οι οποίες εφαρμόζονται και για τις διαδικασίες αυτές. 2.

Εκκρεμείς υποθέσεις για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου θεωρούνται εκείνες για τις οποίες έχει υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο φορέα ή ιδιώτη αίτηση, που συνοδεύεται από τα απαιτούμενα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά, στην αρμόδια κάθε φορά υπηρεσία, είτε για προέγκριση χωροθέτησης είτε για έγκριση περιβαλλοντικών όρων. 3. Όπου στο Ν. 1650/1986 ... ή άλλο νόμο αναφέρεται ο όρος «προέγκριση χωροθέτησης» νοείται εφεξής προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση. 4. ...». Τέλος, στο άρθρο 13 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι η ισχύς του αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (25.4.2002). Με βάση την ανωτέρω εξουσιοδότηση του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, εκδόθηκε η Η.Π.: 15393/2332/2002 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Π.Ε.Χ.Δ.Ε. (Β' 1022/5.8.2002). Στην Κ.Υ.Α. αυτή ορίζεται, στο άρθρο 2 ότι «Η απόφαση αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ...», στο άρθρο 3 παρ. 1 ότι «Τα έργα και οι δραστηριότητες που παρουσιάζουν κοινό χαρακτηριστικό ως προς την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων κατατάσσονται σε δέκα (10) ομάδες κοινές για τις κατηγορίες Α' και Β' του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ... Οι ομάδες αυτές είναι οι ακόλουθες: ... 4. Συστήματα υποδομών ...», στο άρθρο 4 ότι «Τα έργα και οι δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ... υποδιαιρούνται στις υποκατηγορίες ένα (1) και δύο (2) για την πρώτη (Α) κατηγορία ... Τα ως άνω έργα και δραστηριότητες αναφέρονται στους πίνακες 1 έως 10 του παραρτήματος Ι του άρθρου 5 ανάλογα με την ομάδα στην οποία υπάγεται καθένα από αυτά», στο άρθρο 5 ότι «Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα Ι ... που ακολουθούν. Ειδικότερα: 1. Ως προς το Παράρτημα Ι: Καθένας από τους δέκα (10) Πίνακες του Παραρτήματος Ι αναφέρεται σε μία ομάδα έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 3 και περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στην ομάδα αυτή καθώς και την αντίστοιχη κατάταξή τους σε κατηγορία και υποκατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 4. ...» και, τέλος, στο άρθρο 6 παρ. 1 ότι «Με την επιφύλαξη του άρθρου 6 του Ν. 3010/2002 από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 4 και 5 της υπ' αριθ. 69269/5387/1990 ... καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν». Σύμφωνα δε με τον πίνακα 1 του οικείου παραρτήματος 1, τα έργα ή οι δραστηριότητες «Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης αστικών λυμάτων με διάθεσή τους σε μη ευαίσθητο αποδέκτη», «Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης αστικών λυμάτων με διάθεσή τους σε ευαίσθητο αποδέκτη ή στο έδαφος» και «Μεμονωμένοι χώροι επεξεργασίας και εναπόθεσης ιλύων από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων» κατατάσσονται στην πρώτη κατηγορία, η δε περαιτέρω κατάταξή τους στην 1η ή την 2η υποκατηγορία συναρτάται με τον αριθμό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού και, συγκεκριμένα, με τη μονάδα ισοδύναμου πληθυσμού (Μ.Ι.Π.), η οποία, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 5673/400/5.3.1997 κ.υ.α. (Β' 192), είναι «το αποικοδομήσιμο οργανικό φορτίο που παρουσιάζει βιοχημικές απαιτήσεις σε οξυγόνο πέντε ημερών (BOD 5) ίσες προς 60g/ημέρα. Η ΜΙΠ αναλογεί σε διοχέτευση λυμάτων στο αποχετευτικό δίκτυο ίση με 125 – 150 l/άτομο την ημέρα. Σε περίπτωση ξενοδοχειακών μονάδων μια κλίνη αντιστοιχεί σε κατανάλωση 2 ατόμων». Ως «ευαίσθητοι αποδέκτες» πρέπει δε να θεωρηθούν οι υδάτινες μάζες, οι οποίες ανήκουν στις κατηγορίες που αναφέρονται

στο Παράρτημα ΙΙ της προαναφερθείσας κυα 5673/1997 και έχουν καθορισθεί με την κ.υ.α. υπ' αριθμ. 19661/1982/2.8.1999 (Β' 1811), κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 5 της ως άνω κυα 5673/1997. Εξάλλου, σύμφωνα με την προϊσχύουσα κ.υ.α. 69269/5387/24.10.1990 (Β' 678), καταργηθείσα με το προαναφερόμενο άρθρο 6 παρ. 1 της κυα ΗΠ 15393/2332/2002, είχαν καταταγεί στην ομάδα ΙΙ της πρώτης κατηγορίας οι «σταθμοί καθαρισμού» και οι «χώροι απόθεσης λύσος» (βλ. άρθρο 4 ομάδα ΙΙ παρ. 11, στοιχεία δ' και ε'). Τέλος, στην Η.Π.11014/703/ Φ104/2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (Β' 332/20.3.2003), η οποία εκδόθηκε με βάση το ανωτέρω άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002, ορίζεται, στο άρθρο 2 παρ. 1 ότι «Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στα νέα έργα και δραστηριότητες των υποκατηγοριών 1 και 2 της Α' κατηγορίας ... σύμφωνα με την ΗΠ.15393/2332/2002 ΚΥΑ ... καθώς και στον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση ή τροποποίηση των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων των ίδιων υποκατηγοριών εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παράγ. 1) Ν. 3010/2002» και στο άρθρο 13 παρ. 1 ότι «Προκειμένου να εκτιμηθεί αν από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει φάκελο του οποίου το περιεχόμενο καθορίζεται στην απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1650/986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 10β) του Ν. 3010/2002. Ο φάκελος αυτός υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με την υποκατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο ή η δραστηριότητα, η οποία εντός 30 ημερών αποφαινεται αν απαιτείται η υποβολή ΠΠΕ προκειμένου να γίνει νέα προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση ή ΜΠΕ ή Περιβαλλοντική Έκθεση προκειμένου να επιβληθούν νέοι περιβαλλοντικοί όροι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης».

6. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις των νέων άρθρων 3 και 4 του ν. 1650/1986, καθώς και των κατ' εξουσιοδότησή τους εκδοθεισών Κ.Υ.Α., συνάγεται ότι για την τροποποίηση υφιστάμενου έργου ή δραστηριότητας της Α' κατηγορίας απαιτείται, καταρχήν, έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ύστερα από την υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας αυτής, αν η Διοίκηση βεβαιώσει, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε σχετικής εργασίας, με έκδοση εκτελεστής διοικητικής πράξεως, ότι από την επιδιωκόμενη τροποποίηση δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η υποχρέωση δε της Διοικήσεως να αποφαινεται επί του θέματος αυτού με βάση σχετικό φάκελο υποβαλλόμενο από τον ενδιαφερόμενο επιβάλλεται και με το προαναφερόμενο άρθρο 13 της Κ.Υ.Α. ΗΠ 11014/703/Φ.103/2003. Η πράξη αυτή, ενόψει της σπουδαιότητας και των συνεπειών της, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία, καθοριζόμενα με την προβλεπόμενη στην εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 10β του νέου άρθρου 4 του ν. 1650/1986 Κ.Υ.Α., η οποία, έως τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλομένων αποφάσεων, δεν είχε εκδοθεί. Μέχρι δε να εκδοθεί η εν λόγω Κ.Υ.Α., η σχετική κρίση της Διοικήσεως πρέπει να θεμελιώνεται σε κριτήρια και στοιχεία πρόσφορα, ενόψει και της φύσεως του κρινόμενου έργου ή δραστηριότητας, αναφερόμενα ιδίως α) στο μέγεθος επεκτάσεως του έργου ή της

δραστηριότητας, στις ποιοτικές διαφοροποιήσεις, στη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, β) στα χαρακτηριστικά της περιοχής, στην οποία βρίσκεται το τροποποιούμενο έργο ή δραστηριότητα, όπως είναι οι χρήσεις γης, οι πολεοδομικές συνθήκες, η περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής, η ύπαρξη χώρων και στοιχείων πολιτιστικής σημασίας και γ) στις επερχόμενες μεταβολές ως προς τις επιπτώσεις από την τροποποίηση, ενόψει και των περιβαλλοντικών συνεπειών που διαπιστώθηκαν κατά τη λειτουργία του έργου ή την άσκηση της δραστηριότητας πριν από την τροποποίηση (πρβλ. ΣτΕ 1283/2009, 315/2007, 4564, 2611/2005, 3615/2002, Ολ.). Περαιτέρω, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3010/2002, ως εκκρεμής διαδικασία εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων νοείται όχι μόνο η αποσκοπούσα στην έκδοση για πρώτη φορά της οικείας αποφάσεως για νέο έργο ή δραστηριότητα, αλλά και τροποποιητικής ήδη υφισταμένου (ΣτΕ 4564/2005). Τέλος, κατά την άσκηση του ακυρωτικού ελέγχου, πράξεως εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων, στον οποίο περιλαμβάνεται και η πλήρη περί τα πράγματα, ο δικαστής εξετάζει, μεταξύ άλλων, αν η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που αποτελεί το βασικό μέσο εφαρμογής της αρχής της πρόληψης, ανταποκρίνεται προς τις απαιτήσεις του νόμου και αν το περιεχόμενό της είναι επαρκές ώστε να παρέχεται στα αρμόδια διοικητικά όργανα η δυνατότητα να διακριβώνουν και αξιολογούν τις συνέπειες του έργου ή της δραστηριότητας και να εκτιμούν αν η πραγματοποίησή του είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας και προς τις επιταγές προστασίας του περιβάλλοντος που απορρέουν από το άρθρο 24 του Συντάγματος και από τους σχετικούς ορισμούς της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθεία, όμως, αξιολόγηση από μέρους του δικαστή των συνεπειών ορισμένου έργου ή δραστηριότητας εξέρχονται των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου διότι προϋποθέτουν διαπίστωση πραγματικών καταστάσεων, διερεύνηση τεχνικών θεμάτων, ουσιαστικές εκτιμήσεις και στάθμιση στηριζόμενη στις εκτιμήσεις αυτές (πρβλ. ΣτΕ Ολ. 3478/2000 σκ. 9).

7. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την 207/20.1.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νότιου Αιγαίου εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου «Αποχετευτικά Δίκτυα και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων με τη μέθοδο των τεχνητών υγροτόπων του οικισμού Αντιπάρου της νήσου Αντιπάρου του Νομού Κυκλάδων». Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδόθηκε ύστερα από την υποβολή της από Σεπτεμβρίου 2002 μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, επιτράπη η εγκατάσταση σε γήπεδο 28.400μ², στη θέση «Χαρκιά» της Κοινότητας Αντιπάρου μονάδας επεξεργασίας λυμάτων με τη μέθοδο των τεχνητών υγροτόπων που περιλαμβάνει πρωτοβάθμια επεξεργασία σε δεξαμενή Imhoff, δευτεροβάθμια επεξεργασία και διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση παρακειμένης εκτάσεως 95 στρεμμάτων. Εν συνεχεία, με την 21081/17.11.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της αυτής Περιφέρειας, η οποία εκδόθηκε βάσει της από Σεπτεμβρίου 2004 τεχνικής εκθέσεως τροποποίησης περιβαλλοντικών όρων, η προαναφερόμενη απόφαση 207/20.1.2003 τροποποιήθηκε, με την προσθήκη μονάδας υποδοχής και προεπεξεργασίας βοθρολυμάτων, την αφαίρεση της πρωτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων σε δεξαμενή Imhoff, την προσθήκη τελικού σταδίου επεξεργασίας του συνόλου των επεξεργασμένων λυμάτων – βοθρολυμάτων σε λίμνη ωρίμανσης, διαύγασης, αποθήκευσης, στην οποία θα γίνεται η χλωρίωση – αποχλωρίωση αυτών πριν από την τελική διάθεσή τους για άρδευση και, τέλος, τον καθορισμό νέας εκτάσεως επιφανειακής διάθεσης λυμάτων για άρδευση, εμβαδού 26 στρεμμάτων, κατ' αντικατάσταση του αντιστοίχου όρου της

αρχικής αποφάσεως που προέβλεπε την άρδευση εκτάσεως εμβαδού 95 στρεμμάτων. Τέλος, με την 9994/13.6.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την οποία συμπληρώθηκε η υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 απόφαση του ιδίου, εξειδικεύθηκαν οι κατά τον όρο δ) 4.1 της αρχικής αυτής απόφασης «απολύτως αναγκαίες ελάχιστες περιπτώσεις» χρήσεως του αγωγού παράκαμψης (by pass).

8. Επειδή, προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση ότι δεν τηρήθηκε η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την υποβολή και δημοσιοποίηση μ.π.ε. και τη γνωμοδότηση συναρμόδιων υπηρεσιών, για την έκδοση της ως άνω 21081/17.11.2004 τροποποιητικής αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και ότι λόγω της μη τήρησης της διαδικασίας αυτής δεν ερευνήθηκαν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την ουσιαστική διαφοροποίηση του τροποποιημένου εν σχέσει με το αρχικό έργο, ιδίως ως προς την προσθήκη μονάδας υποδοχής και προεπεξεργασίας βοθρολυμάτων και την αλλαγή – μείωση της αρδευόμενης περιοχής που θα υποδέχεται τα επεξεργασμένα λύματα και βοθρολύματα. Συναφώς, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι: α) η έκταση των 26 στρεμμάτων στην οποία θα διοχετεύονται τα επεξεργασμένα λύματα και βοθρολύματα δεν μπορεί να απορροφήσει τόση μεγάλη ποσότητα λυμάτων, η οποία θα απορρίπτεται τελικώς στη θάλασσα μέσω του παρακαμπτηρίου αγωγού, β) η τροποποιητική ΕΠΟ συνιστά νέο σχεδιασμό λόγω της αλλαγής της μεθόδου άρδευσης από επιφανειακή σε επιφανειακή κατάκλυση μέσω δικτύων διαθέσεως, γ) η τροποποιητική ΕΠΟ δεν είναι νομίμως αιτιολογημένη διότι δεν ερείδεται σε πλήρη φάκελο, δ) με την τροποποιητική αυτή πράξη παραβιάζεται η αρχή της αειφορίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 174 παρ. 2 ΣυνθΕΚ όσο και στο άρθρο 24 του Συντάγματος.

9. Επειδή, με το υπ' αριθμ. 10826/19.10.2004 έγγραφο του Τμήματος Τ.Υ.Δ.Κ. της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας αυτής η μνημονευόμενη στο στοιχείο 16 του προοιμίου της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 21081/17.11.2004 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου μελέτη για την τροποποίηση της υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 εγκριτικής των περιβαλλοντικών όρων του έργου αποφάσεως του ιδίου, με την προσθήκη μονάδας υποδοχής και προεπεξεργασίας βοθρολυμάτων, την αφαίρεση της πρωτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων σε δεξαμενή Imhoff, την προσθήκη τελικού σταδίου επεξεργασίας του συνόλου των επεξεργασμένων λυμάτων – βοθρολυμάτων σε λίμνη ωρίμανσης, διαύγασης, αποθήκευσης, στην οποία θα γίνεται η χλωρίωση – αποχλωρίωση αυτών πριν από την τελική διάθεσή τους για άρδευση και, τέλος, τον καθορισμό νέας εκτάσεως επιφανειακής διάθεσης λυμάτων για άρδευση, εμβαδού 26 στρεμμάτων, κατά τροποποίηση του αντιστοίχου όρου της αρχικής αποφάσεως. Στην ανωτέρω μελέτη (Κεφάλαια 1.2.1 και 2.2.4.) αναφέρεται, πλην άλλων, ότι «..... στη σχετική Μ.Π.Ε. δεν είχε προβλεφθεί ότι παρά την επικείμενη κατασκευή δικτύου αποχέτευσης, θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν κατοικίες στην ευρύτερη περιοχή του έργου που θα εξυπηρετούνται με βόθρους. Συνεπώς, η εγκατάσταση θα πρέπει να έχει και δυνατότητα παραλαβής βοθρολυμάτων (δυναμικότητας 100 m³/ημ.), ώστε να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη διάθεση αυτών. Για την συνεπεξεργασία των βοθρολυμάτων με νωπά λύματα, κρίνεται απαραίτητο να προηγηθεί στάδιο προεπεξεργασίας βοθρολυμάτων, για τη μείωση του οργανικού φορτίου τους», ότι «.... το στάδιο της πρωτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων σε

δεξαμενή Imhoff ... δεν είναι απαραίτητο για την εφαρμογή της μεθόδου των τεχνητών υγροτόπων», ότι «αντίθετα στις δεξαμενές Imhoff δημιουργούνται αναερόβιες (και κατά συνέπεια δύσοσμες) συνθήκες επεξεργασίας και επιπλέον, παράγεται μη σταθεροποιημένη και δύσοσμη ιλύς», ότι «η επεξεργασία της παραγόμενης ιλύος σε κλίνες ξήρασης είναι συνήθως προβληματική, κυρίως λόγω των δυσσομιών που εκλύονται και δημιουργούν οχλήσεις στην πέριξ περιοχή, ότι «συνήθως, σε παρόμοιες περιπτώσεις η ιλύς θα πρέπει να οδηγείται σε άλλη μεγαλύτερη εγκατάσταση της περιοχής, η οποία διαθέτει δυνατότητα κατάλληλης επεξεργασίας της. Εφόσον δεν υπάρχει τέτοια εγκατάσταση στην ευρύτερη περιοχή, προτείνεται η κατάργηση της δεξαμενής Imhoff που προτάθηκε αρχικά, έτσι ώστε το στάδιο της επεξεργασίας ιλύος σε κλίνη ξήρασης να περιοριστεί για την ιλύ από την προεπεξεργασία των βοθρολυμάτων, τα οποία θα είναι πολύ μικρότερης ποσότητας», ότι «από τους ανωτέρω υπολογισμούς προκύπτει ότι η απαιτούμενη εδαφική έκταση για άρδευση με επιφανειακή κατάκλυση είναι: Λόγω περιορισμού υδραυλικής φόρτισης 28,6 στρέμ. (Εδάφιο 2.2.1). Λόγω περιορισμού οργανικής φόρτισης 0,7 στρέμ. (Εδάφιο 2.2.2). Λόγω περιορισμού φόρτισης στερεών 0,9 στρέμ. (Εδάφιο 2.2.3). Άρα για τη διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων με επιφανειακή κατάκλυση απαιτούνται συνολικά τουλάχιστον 28,6 στρέμ. και συνεπώς, η διαθέσιμη έκταση των 26 στρεμ. άρδευση μαζί με την έκταση των 3,5 στρεμ. που καταλαμβάνουν οι κλίνες των φυτών επεξεργασίας επαρκούν για τη διάθεση αυτών με την προτεινόμενη μέθοδο». Με τα παραπάνω δεδομένα η κρίση της Διοικήσεως, η οποία ρητώς διατυπώνεται στο στοιχείο 19β του προοιμίου της ως άνω προσβαλλόμενης απόφασης 21081/7.11.2004, ότι με την επίμαχη τροποποίηση δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, είναι επαρκώς αιτιολογημένη, διότι στηρίζεται σε κριτήρια που ανάγονται στα χαρακτηριστικά του έργου και της περιοχής, όπου αυτό εκτελείται, καθώς και στις επιπτώσεις από την επίμαχη τροποποίηση, όπως ειδικότερα τα ζητήματα αυτά αντιμετωπίζονται όπως προαναφέρθηκε στην μελέτη για την τροποποίηση αυτή των περιβαλλοντικών όρων, η οποία εχώρησε πριν την εκτέλεση του έργου, όπως βεβαιώνεται στο στοιχείο 19α του προοιμίου της προσβαλλόμενης απόφασης. Επομένως, οι παραπάνω προβαλλόμενοι λόγοι είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Κατά την άποψη όμως του Συμβούλου Αντωνίου Ντέμσια, οι παραπάνω λόγοι ακυρώσεως είναι βάσιμοι. Ειδικότερα, εφόσον η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 21081/17.11.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει ως αντικείμενο την τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων για έργο - δραστηριότητα της Α' κατηγορίας, έπρεπε κατά τα προαναφερόμενα, να προηγηθεί της τροποποίησης αυτής είτε η τήρηση της διαδικασίας που θεσπίζεται με τις παραπάνω διατάξεις για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων είτε η έκδοση εκτελεστικής διοικητικής πράξεως, πλήρως και εμπεριστατωμένως αιτιολογημένης με αναφορά στα παρατιθέμενα σε προηγούμενη σκέψη κριτήρια, με την οποία να βεβαιώνεται ότι από την τροποποίηση αυτή δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Όπως, όμως, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και βεβαιώνεται στην ίδια την υπ' αριθμ. 21081/17.11.2004 απόφαση δεν τηρήθηκε η παραπάνω διαδικασία. Και ναι μεν στο στοιχ. 19 εδάφιο β' του προοιμίου της αποφάσεως αυτής αναφέρεται ότι «εκτιμάται ότι δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η τήρηση διαδικασίας προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης και τήρηση εξ αρχής της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης», η ρήτρα όμως αυτή, και αν ακόμη

θεωρηθεί ότι είναι δυνατόν να υποκαταστήσει την διοικητική πράξη η οποία απαιτείται, κατά τα ήδη εκτεθέντα, για να βεβαιωθεί ότι από την επιχειρούμενη τροποποίηση δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, δεν θα μπορούσε, πάντως, να αποτελέσει έρεισμα για την επίμαχη τροποποίηση διότι στερείται οιασδήποτε αιτιολογίας με αναφορά στα παρατιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη κριτήρια (πρβλ. ΣτΕ 4564/2005). Εξάλλου, αν ήθελε γίνει δεκτό ότι η αιτιολογία της αναπληρώνεται από την παραπάνω μελέτη για την τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων, η αιτιολογία αυτή δεν είναι επαρκής. Και τούτο γιατί στη μελέτη αυτή γίνεται μεν περιγραφή των προτεινόμενων τροποποιήσεων και των επιπτώσεων αυτών στο περιβάλλον, δεν υπάρχει όμως πλήρης και εμπεριστατωμένη αιτιολογία ότι δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Κατόπιν τούτων, κατά την άποψη αυτή η υπό κρίση αίτηση έπρεπε να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη 21081/2004 απόφαση.

10. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η υπ' αριθμ. 9068/12.7.2002 πράξη προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και, κατ' επέκταση, η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.01.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έρχονται σε αντίθεση με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που εγκρίθηκε με την απόφαση 25290/25.6.2003 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1487/10.10.2003), στην μελέτη της Γ' Φάσης του οποίου, εκπονηθείσα από τον Ιούνιο 2000, δεν προτείνεται η κατασκευή ΧΥΤΑ ή εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων στη νήσο Αντίπαρο, αλλά μόνον χώρος ελεγχόμενης διάθεσης απορριμμάτων. Περαιτέρω, προβάλλεται ότι το επίδικο έργο, ως εκ του μεγέθους, της φύσεως και της θέσεώς του έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές και κατευθύνσεις που τίθενται με το παραπάνω χωροταξικό σχέδιο για την προστασία του φυσικού τοπίου, την διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ποιότητα των θαλασσιών υδάτων, την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και την φέρουσα ικανότητα των φυσικών οικοσυστημάτων και πόρων. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος διότι η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.01.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, όπως και η προγενέστερη αυτής 9068/12.7.2002 πράξη προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, προγενέστερες της εκδόσεως του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και, πάντως, από τις κατευθύνσεις χωροταξικής πολιτικής που περιέχονται στο χωροταξικό αυτό σχέδιο, όπως και στην από Ιουνίου 2000 μελέτη Γ' φάσης την οποία επικαλούνται οι αιτούντες δεν απορρέει απαγόρευση κατασκευής μονάδας επεξεργασίας αστικών λυμάτων για την εξυπηρέτηση του οικισμού της Νήσου Αντιπάρου, της οποίας, εξάλλου, η κατασκευή, της φύσεως των εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού, που αφορούν συγκεκριμένη κάθε φορά περιοχή και έναν ή περισσότερους μικρούς πλησιόχωρους οικισμούς, δεν προϋποθέτει την ένταξη σε ευρύτερο σχεδιασμό (ΣτΕ 2656/2007 σκ. 10, 2547/2005 σκ. 9, ΣτΕ 1874/1994 σκ. 5), δεδομένου, μάλιστα, ότι η επίδικη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων, που αποτελεί θεμελιώδους σημασίας έργο υποδομής και εξυγιάνσεως ήδη υφισταμένου οικισμού (ΣτΕ 2547/2005, 3221/1999, 744/1997), αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός συνολικότερου αποχετευτικού έργου της νήσου, εφόσον θα δέχεται προς επεξεργασία τα λύματα του οικισμού της Αντιπάρου, που θα συλλέγονται με την κατασκευή

αποχετευτικού δικτύου συλλογής ακαθάρτων, η οποία επιβάλλεται για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος που θάλλονται αντιστοίχως από τα άρθρα 21 και 24 του Συντάγματος (ΣτΕ 2547/2005, 4654/1998, 744/1997), αλλά και κατά την κοινοτική νομοθεσία, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου «για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων» (ΕΕ L 135) και το άρθρο 4 παρ. 1 της κ.υ.α. 5673/400/5.3.1997 (Β' 192) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την οδηγία αυτή επιβάλλεται η δημιουργία, έως 31.12.2005, δικτύου αποχέτευσης αστικών λυμάτων για οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό μεταξύ 2.000 και 15.000, στους οποίους ανήκει ο οικισμός της Αντιπάρου, που έχει ισοδύναμο πληθυσμό 3.000 (βλ. σελ. 2 και 20 της μ.π.ε.).

11. Επειδή, στη μ.π.ε., βάσει της οποίας εκδόθηκαν οι προσβαλλόμενες πράξεις, αναφέρεται ότι «η περιοχή της Αντιπάρου παρουσιάζει ... σημαντική επιβάρυνση ως προς τη ρύπανση των υδάτων. Η κατασκευή της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων του οικισμού στοχεύει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της σημαντικής ρύπανσης των υδάτων στην περιοχή» (σελ. 2). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι «το πρόβλημα της ρύπανσης των υδάτων της περιοχής εντοπίζεται στη χρήση βόθρων για την αποχέτευση του οικισμού καθώς και στην απόπλυση των καλλιεργήσιμων εδαφών, όταν λαμβάνει χώρα βροχόπτωση έπειτα από τη χρήση λιπασμάτων ή / και φυτοφαρμάκων. Όσον αφορά τα λύματα, η ρύπανση εκτιμάται ως σημαντική, καθώς οι περισσότεροι βόθροι είναι απορροφητικοί, ενώ τα βοθρολύματα των στεγανών βόθρων, μετά τη συλλογή τους από το βυτιοφόρο όχημα του νησιού, απορρίπτονται επιφανειακά σε ιδιωτικό χωράφι, όπου και λιμνάζουν. Σε περίπτωση μη πραγματοποιήσεως του εξεταζόμενου έργου, αναμένεται να επιδεινωθεί η ρύπανση των υδάτων» (σελ. 5). Εν συνεχεία αναφέρεται ότι «η αποχέτευση των ομβρίων γίνεται με ένα υποτυπώδη αγωγό, ο οποίος διέρχεται από το κέντρο του οικισμού. Η αποχέτευση των λυμάτων της περιοχής γίνεται σε βόθρους και η διάθεσή τους γίνεται με το βυτίο μεταφοράς βοθρολυμάτων, το οποίο ... απορρίπτει τα βοθρολύματα στη θέση «Ακονητός» 10 Km περίπου, από τον οικισμό της Αντιπάρου» (σελ. 16). Περαιτέρω, αναφέρεται ότι «το προτεινόμενο έργο έχει ως σκοπό την επεξεργασία μόνο των αστικών λυμάτων του οικισμού της Αντιπάρου, τα οποία μέχρι σήμερα συλλέγονται σε βόθρους, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι απορροφητικοί. Το υφιστάμενο σύστημα συλλογής και διάθεσης ακαθάρτων προκαλεί σημαντικότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση, ενώ εγκυμονεί και κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Ειδικότερα: η χρήση απορροφητικών βόθρων προκαλεί: ρύπανση των υπογείων υδάτων και κίνδυνο για τη δημόσια υγεία λόγω υπερχειλίσεώς τους σε περιόδους εντόνων βροχοπτώσεων. Το έργο της επεξεργασίας των λυμάτων θα αντιμετωπίσει επιτυχώς την προκαλούμενη περιβαλλοντική επιβάρυνση και θα εξασφαλίσει τη δημόσια υγεία από τους προαναφερθέντες κινδύνους, θα βελτιώσει το επίπεδο ζωής των κατοίκων αναδεικνύοντας παράλληλα τη φυσική ομορφιά του νησιού» (σελ. 19). Εξάλλου, στη μ.π.ε. έχει αφιερωθεί ιδιαίτερο κεφάλαιο για την εξέταση της μηδενικής λύσης (κεφ. 6.1.1., σελ. 19 – 20), στο οποίο αναφέρονται τα εξής: «Η μηδενική λύση σημαίνει πως θα εξακολουθήσει να υφίσταται η σημερινή κατάσταση με συνεχή επιδείνωση όλων των προβλημάτων και κινδύνων που περιγράφηκαν ανωτέρω με μόνο πλεονέκτημα την εξοικονόμηση των πόρων που θα δαπανηθούν για την κατασκευή των έργων αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων. Κρίνεται πως η περιβαλλοντική προστασία, η εξασφάλιση της δημόσιας υγείας, η βελτίωση του επιπέδου ζωής και η ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς του νησιού συνεπάγονται μια

ιδιαίτερα ικανοποιητική σχέση κόστους – ωφέλειας για το εξεταζόμενο έργο ... καθώς το νησί κατά τους θερινούς μήνες παρουσιάζει αξιόλογη τουριστική κίνηση, απαιτείται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία μέχρι 31.12.2005 απαιτείται η δημιουργία δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων για οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό μεταξύ 2.000 και 15.000». Τέλος, κατά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων για την επιλογή της θέσης του έργου (σελ. 31), αναφέρεται ότι η επιλογή της επίμαχης θέσης «είναι σχεδόν μονοσήμαντη για τους ακόλουθους λόγους: Βρίσκεται σε ικανοποιητική απόσταση (750 m) από τα όρια του οικισμού. Βρίσκεται σε ακατοίκητη περιοχή. Αποτελεί ιδιοκτησία της Κοινότητας. Η παρακείμενη θαλάσσια έκταση είναι απόκρημνη και δεν χρησιμοποιείται για κολύμβηση και Υπάρχει γεινιάζουσα διαθέσιμη έκταση για επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση». Από τα παραπάνω προκύπτει ότι υπήρξε εξαντλητική αιτιολόγηση εκ μέρους της Διοικήσεως σε σχέση με τη σκοπιμότητα του επίδικου έργου για λόγους αναγόμενους στην προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, που αποκλείουν, επαρκώς κατά τον ακυρωτικό έλεγχο, τη μηδενική λύση, η οποία θα συνεπαγόταν την συνέχιση της απόρριψης των λυμάτων του οικισμού ανεπεξέργαστων στη θάλασσα (πρβλ. ΣτΕ 2656/2007). Περαιτέρω, κατά την εξέταση των εναλλακτικών λύσεων (βλ. άρθρο 5 παρ. 1 εδ. δ' του ν. 1650/1986, Α' 160) κρίθηκε ότι η επιλογή της συγκεκριμένης θέσεως ήταν μονοσήμαντη, ενόψει των πλεονεκτημάτων που προσέφερε. Ενόψει του ανωτέρω περιεχομένου της μ.π.ε., και δεδομένου ότι οι αιτούντες δεν προβάλλουν ότι κατά τη διοικητική διαδικασία είχαν προτείνει άλλη θέση για τη χωροθέτηση της επίμαχης μονάδας ούτε άλλωστε επικαλούνται συγκεκριμένη, προδήλως κατάλληλη εναλλακτική λύση ως προς τη χωροθέτηση της μονάδας (πρβλ. 2059/2007 σκ. 20, 3430/2006 σκ. 6, 4654/1998 σκ. 9), οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι η επιλογή της θέσης για την εγκατάσταση της επίμαχης μονάδας δεν τεκμηριώνεται επαρκώς, ότι δεν εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις και ότι η συνοπτική αναφορά των κριτηρίων επιλογής της θέσης δεν καλύπτει την έλλειψη αυτή, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

12. Επειδή, με δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι έπρεπε να προηγηθεί της έκδοσης της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 πράξης εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων η έκδοση νομαρχιακής απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της υπ' αριθμ. Ε1β221//24.2.1965 υ.α. και το άρθρο 10 παρ. 1 εδ. α' της ως άνω κυα 5673/400/1997, για τον καθορισμό χρήσεων του υδάτινου αποδέκτη, εφόσον σύμφωνα με τον όρο 4.7 της πράξης αυτής θα κατασκευασθεί κεντρικός αγωγός παρακάμψεως (by pass) ολόκληρης της εγκαταστάσεως, μέσω του οποίου θα καθίσταται δυνατή η διάθεση επεξεργασμένων, αλλά και ανεπεξέργαστων, λυμάτων στην θάλασσα.

13. Επειδή, στο άρθρο 10 της προαναφερόμενης κυα 5673/400/1997 ορίζονται τα εξής: «Μέτρα και όροι για τη διάθεση λυμάτων και ιλύος από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Τα επεξεργασμένα λύματα και η ιλύς που παράγεται κατά την επεξεργασία των λυμάτων υποβάλλονται όταν κρίνεται σκόπιμο κατά προτεραιότητα σε επαναχρησιμοποίηση. Ο τρόπος διάθεσης των λυμάτων και της ιλύος αποσκοπεί στη μείωση στο ελάχιστο των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία, με τη λήψη των ακόλουθων ειδικότερων κατά περίπτωση μέτρων: 1. Διάθεση λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Για την πραγματοποίηση της διάθεσης σε υδάτινο αποδέκτη ή της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων

λυμάτων απαιτείται: α) να έχουν προηγουμένως καθορισθεί από τον οικείο Νομόρχο οι χρήσεις του υδάτινου αποδέκτη σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Υγειονομικής διατάξης Ειβ 221/65, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 της παρούσας απόφασης και β) να διαθέτει ο υπεύθυνος φορέας του σταθμού επεξεργασίας την προβλεπόμενη για την ίδρυση και λειτουργία του έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 (παρ. 1 και 2) του Ν. 1650/86. Η έγκριση αυτή η οποία μεταξύ των άλλων περιλαμβάνει και όρους για την διάθεση των ως άνω λυμάτων χορηγείται με Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας ως δραστηριότητα Α' κατηγορίας σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στις σχετικές διατάξεις της υπ' αριθ. 69269/5387/90 Κ.Υ.Α. λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6, και εφόσον ως προς την εν λόγω διάθεση πληρούνται οι προϋποθέσεις που κατά περίπτωση προβλέπονται στο άρθρο 7 της παρούσας απόφασης ... Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την χορήγηση της προβλεπόμενης στο επόμενο εδάφιο (γ) άδειας διάθεσης ή επαναξιοποίησης των λυμάτων. γ) Να έχει χορηγηθεί στον υπεύθυνο φορέα του σταθμού επεξεργασίας των λυμάτων άδεια διάθεσης ή επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων. Για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον ως άνω υπεύθυνο φορέα που συνοδεύεται από μελέτη του σχεδιασμού και λειτουργίας του σχετικού σταθμού επεξεργασίας η οποία θα πρέπει να συνάδει με τους περιβαλλοντικούς όρους που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο (β). Η άδεια αυτή εκδίδεται από τον οικείο Νομόρχο μετά από κοινή εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών περιβάλλοντος και Υγιεινής του Νομού, εφόσον προηγουμένως διενεργήσουν σχετικό έλεγχο ότι η οργάνωση, κατασκευή και λειτουργία της εν λόγω εγκατάστασης συμφωνούν με την υποβληθείσα σχετική μελέτη και ότι τηρούνται οι ως άνω περιβαλλοντικοί όροι. 2. ...». Περαιτέρω, στα άρθρα 5 και 6 της ίδιας κ.υ.α. προβλέπεται η κατάρτιση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, σε συνεργασία με τα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υγείας και Πρόνοιας και Γεωργίας, καταλόγου «ευαίσθητων» και «λιγότερο ευαίσθητων» περιοχών εγκρινόμενου με κοινή υπουργική απόφαση, από την κατάταξη δε αυτή εξαρτάται ο βαθμός επεξεργασίας, στην οποία πρέπει να υποβάλλονται τα απορριπτόμενα στις περιοχές αυτές αστικά λύματα. Εξάλλου, στις διατάξεις των άρθρων 3, 4, 5 και 6 της υπ' αριθμ. Ε1β 221/ 22-1/24-2-1965 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εσωτερικών και Υγιεινής "Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων" (Β 138) ορίζονται τα εξής: «Άρθρο 3. Όροι δια την διάθεσιν λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εις επιφανειακά ύδατα. Επιτρέπεται η διάθεσις λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εις επιφανειακά ύδατα, εφ' όσον: α/ Τα ύδατα του αποδέκτη διατηρούν άπαντα τα κατωτέρω εν άρθρω 4 καθοριζόμενα χαρακτηριστικά δια την εκάστοτε προβλεπομένην ανωτέρας τάξεως χρήσιν και μετά την διάθεσιν των λυμάτων ή των βιομηχανικών αποβλήτων εις αυτά. Εις περίπτωσιν καθ' άς υφίστανται ειδικαί διατάξεις, επιβάλλουσαι αυστηροτέρους ή προσθέτους όρους, θα τηρώνται και οι όροι ούτοι. β/ Πληρούνται οι εν άρθρω 5 καθοριζόμενοι ελάχιστοι όροι. γ/ Πληρούνται οι ειδικοί όροι, οι καθορισθησόμενοι δι' έκαστον αποδέκτην ή τμήμα αυτού, συμφώνως προς το άρθρον 6 της παρούσης. Άρθρον 4. Απαιτούμενα χαρακτηριστικά επιφανειακών υδάτων αναλόγως της χρήσεως αυτών. 1. Γλυκέα επιφανειακά ύδατα 1.1. Ύδατα δι' ύδρευσιν και πάσαν ετέραν χρήσιν ... 1.2. Ύδατα δια κολύμβησιν και πάσαν ετέραν χρήσιν, πλήν υδρεύσεως ... 1.3. Ύδατα δι'

αλιείαν και πάσαν ετέραν χρήσιν, πλήν υδρεύσεως και κολυμβήσεως ... 1.4. Ύδατα δι' άρδευσιν, ψύξιν, μηχανών και πάσαν ετέραν χρήσιν, πλήν υδρεύσεως, κολυμβήσεως και αλιείας ... 1.5. Ύδατα δια πάσαν χρήσιν πλήν υδρεύσεως, κολυμβήσεως, αλιείας, αρδεύσεως και ψύξεως μηχανών ... 2. Θαλάσσια Ύδατα. 2.1. Ύδατα δι' αλιείαν εδωδίμων οστρακοδέρμων και πάσαν ετέραν χρήσιν ... 2.2. Ύδατα δια κολύμβησιν και πάσαν ετέραν χρήσιν, πλην αλιείας εδωδίμων οστρακοδέρμων ... 2.3. Ύδατα δι' αλιείαν και πάσαν ετέραν χρήσιν πλήν αλιείας εδωδίμων οστρακοδέρμων και κολυμβήσεως ... 2.4. Ύδατα δια πάσαν χρήσιν, πλήν αλιείας εδωδίμων οστρακοδέρμων, κολυμβήσεως και αλιείας εν γένει ... Άρθρο 5. Ελάχιστοι όροι για την διάθεσιν λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εις επιφανειακά ύδατα. α/ Τα λύματα ή τα βιομηχανικά απόβλητα αναλόγως της ποσότητος και της ποιότητος αυτών, του αποδέκτου και των τοπικών συνθηκών, θα υφίστανται επεξεργασίαν και θα διατίθενται κατά τρόπον ώστε να μη καθιστούν τα αποδεχόμενα ταύτα ύδατα ακατάλληλα δια την εκάστοτε προβλεπομένην ανωτέρας τάξεως χρήσιν. β/ Εν ουδεμία περιπτώσει επιτρέπεται η διάθεσις λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων άνευ προηγουμένης επεξεργασίας ισοδυνάμου τουλάχιστον προς απλήν καθίζησιν μέσης διάρκειας 2 ωρών. Εξαιρέσις του γενικού τούτου κανόνος δύναται να επιτραπή μόνον προκειμένου περί διαθέσεως εις σημεία απομεμακρυσμένα κατωκημένων ή συχναζομένων περιοχών καθοριζόμενα συμφώνως προς το άρθρον 6 της παρούσης και εφ' όσον δεν συντρέχουν συνθήκαι μεταφοράς των ρύπων ή μολύνσεων δια ρευμάτων. γ/ Αι εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων θα τοποθετώνται εις βιομηχανικάς ζώνας ή εκτός των ορίων του σχεδίου πόλεως και εν ελλείψει τούτου του περιγράμματος της κατωκημένης περιοχής και θα λαμβάνωνται παραλλήλως πάντα τα απαιτούμενα μέτρα δια την αποφυγήν προκλήσεως κινδύνων ή οχλήσεων, ως εξ αναπτύξεως εντόμων, δυσοσμιών ή αντιαισθητικών καταστάσεων. δ/ ... ε/ Η θέσις και ο τρόπος εκβολής των λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων θα εξασφαλίζουν ταχείαν και καλήν ανάμιξιν αυτών μετά των υδάτων του αποδέκτου. Η αραιώσις των λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εντός των υδάτων του αποδέκτου, μετά εύλογον ανάμιξιν των εις την εγγύς της εκβολής περιοχών, θα είναι τοιαύτη ώστε να μη προκαλούνται σηπτικά ή εν γένει αντιαισθητικά ή οχληραία καταστάσεις. Εν πάση όμως περιπτώσει, προκειμένου περί εκβολής εις λίμνας ή την θάλασσαν, το σημείον εκβολής τοποθετείται εις βάθος μεγαλύτερον του 1,00 μ. από της κατωτάτης στάθμης του ύδατος. στ/ Το σημείον εκβολής λυμάτων, ανεξαρτήτως βαθμού καθαρισμού και απολυμάνσεως αυτών, θα απέχη τουλάχιστον, 300 μέτρα από των ορίων περιοχών χρησιμοποιουμένων, δι' αλιείαν εδωδίμων οστρακοδέρμων και 200 μέτρα από των ορίων περιοχών χρησιμοποιουμένων δια κολύμβησιν. Αι αποστάσεις αύται ασφαλείας θα αυξάνωνται εκάστοτε αναλόγως της ποσότητος και της ποιότητος των λυμάτων, ως και των τοπικών συνθηκών (θαλάσσια ρεύματα κλπ.) εις τρόπον, ώστε να εξασφαλίζωνται υπό οιασδήποτε συνθήκας τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των υδάτων δια τας εν λόγω χρήσεις. ζ/ Άρθρο 6. Καθορισμός χρήσεως επιφανειακών υδάτων και ειδικών όρων δια διάθεσιν λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εις έκαστον αποδέκτην. 1. Δι' αποφάσεως του Νομάρχου, εκδιδομένης μετά γνώμην ειδικής προς τούτο Επιτροπής, συνιστωμένης κατά τα εν συνεχεία εις την παρ. 5 αναφερόμενα και δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θα ορίζηται δι' έκαστον αποδέκτην ή τμήμα αυτού, εάν είναι επιτρεπτή η διάθεσις λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων εις αυτόν και εν καταφατική περιπτώσει θα καθορίζωνται: α/ Η προβλεπομένη ανωτέρας τάξεως χρήσις των υδάτων του αποδέκτου. β/ Τα σημεία εκβολής των λυμάτων ή

βιομηχανικών αποβλήτων ή εναλλακτικά θέσεις τούτων εξουσιοδοτημένης της αρμοδίας δια την έγκρισιν της μελέτης υπηρεσίας όπως προβή εις τον καθορισμόν των οριστικών θέσεων αυτών. γ/ Οι τυχόν απαιτούμενοι ειδικοί όροι διαθέσεως των λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων ή τα κριτήρια, βάσει των οποίων θα καθορισθούν ούτοι υπό της εγκρινούσης την μελέτην υπηρεσίας, εξουσιοδοτουμένης προς τούτο. Δια της αποφάσεως ταύτης δύνανται να καθορίζονται επίσης αι υποχρεώσεις των παροχθίων ή ετέρων ενδιαφερομένων Δήμων, Κοινοτήτων ή αντ' αυτών Οργανισμών δια την λήψιν των τυχόν απαιτούμενων μέτρων συντηρήσεως του αποδέκτου, συμφώνως προς το άρθρ. 13, παρ. 3 της υπ' Αριθ. Ε1β/221/22 Ιαν. 1965 υγειονομικής διατάξεως. 2. ... 3. ... 4. ... 5. ...».

14. Επειδή, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων των άρθρων 10 παρ. 1 της κυα 5673/400/1997 και 6 παρ. 1 της υ.α. Ειβ 221/22.1.1965 συνάγεται ότι ο καθορισμός των χρήσεων του υδάτινου αποδέκτη με απόφαση του αρμόδιου Νομάρχη πρέπει να προηγείται της αδειας διάθεσης λυμάτων σε υδάτινο αποδέκτη από σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων (βλ. ΣτΕ 660/2004, σκ. 7), η έκδοση, όμως, της νομαρχιακής αποφάσεως αυτής δεν προβλέπεται ως προϋπόθεση για την έκδοση της πράξεως εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή και λειτουργία του σταθμού, η οποία, μάλιστα, όπως ρητώς προβλέπεται στο άρθρο 10 παρ. 1 της παραπάνω κυα, πρέπει να προηγείται της άδειας διάθεσης λυμάτων, της οποίας αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση (πρβλ. ΣτΕ 2945/1998 και ΣτΕ Ολ. 2232/1999 σκ. 7). Εξάλλου, κατά την έννοια του άρθρου 10 παρ. 1 της κυα 5673/400/1997, ερμηνευόμενο στο πλαίσιο του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος και σε συνδυασμό με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (άρθρα 4 και 5 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν αντιστοίχως με τα άρθρα 2 και 3 του ν. 3010/2002, άρθρα 3 και 4 της κυα ΗΠ11014/703/Φ104/2003), απαιτείται να ερευνώνται με την μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων οι επιπτώσεις από την λειτουργία του σχεδιαζόμενου σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων στα στοιχεία του περιβάλλοντος, μεταξύ των οποίων και οι υδάτινοι αποδέκτες, στους οποίους θα διοχετεύονται τα λύματα μετά την επεξεργασία από το σταθμό και να επιλέγεται η πλέον κατάλληλη περιοχή για την εγκατάσταση της μονάδας καθώς και η ενδεδειγμένη τεχνική λύση για την επεξεργασία και την τελική διάθεση των λυμάτων αφού ληφθούν υπόψη, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 της κυα 5673/400/1997 και τα άρθρα 5 και 6 της ίδιας κυα, στα οποία ρητώς παραπέμπει η διάταξη αυτή, ο καθορισμός των ευαίσθητων και των λιγότερο ευαίσθητων περιοχών, που τυχόν έχει προηγηθεί, ενόψει δε της μελέτης να επιβάλλονται οι κατάλληλοι, σε σχέση με το ανωτέρω ζήτημα, όροι με την πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Τέλος, ναι μεν για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί καθορισμός υδάτινου αποδέκτη, για την εκτέλεση, όμως, του έργου επιβάλλεται να έχουν ολοκληρωθεί αμφότερες οι διαδικασίες αυτές. Στην περίπτωση, συνεπώς, κατά την οποία μετά την έγκριση περιβαλλοντικών όρων καθορισθεί υδάτινος αποδέκτης μη εναρμονιζόμενος με τον τρόπο διάθεσης των λυμάτων που υιοθετήθηκε με την πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση του έργου, εάν δε στην απόφαση καθορισμού αποδέκτη περιληφθούν όροι αντιτιθέμενοι προς τους περιβαλλοντικούς όρους, απαιτείται επανασχεδιασμός της μονάδας και τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων, η οποία, εφόσον συνιστά ουσιώδη μεταβολή, προϋποθέτει την εκ νέου τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως που αναφέρεται στη σκέψη 12.

15. Επειδή, με δικόγραφο των προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι στην προσβαλλόμενη ε.π.ο., με την οποία προβλέπεται διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων στο περιβάλλον με επαναχρησιμοποίηση για την άρδευση της παρακείμενης εκτάσεως έπρεπε να περιληφθούν όροι για την διάθεση αυτή, σύμφωνα με τα άρθρα 12 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και 10 παρ. 1 εδ. β' της υπ' αριθμ. 5673/400/1997 κυα, και ότι δεν αρκεί η παραπομπή απλώς στην μελλοντική εκπόνηση μελέτης αρδεύσεως για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που προκύπτουν από την διάθεση αυτή.

16. Επειδή, η οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων ορίζει στο άρθρο 1 ότι «Η παρούσα οδηγία αφορά τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων και την επεξεργασία και την απόρριψη λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις της απόρριψης αυτών των λυμάτων». Στο άρθρο 12 ορίζεται ότι: «1. Τα επεξεργασμένα λύματα πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται, όποτε είναι σκόπιμο. Ο τρόπος διάθεσης των λυμάτων πρέπει να μειώνει στο ελάχιστο τις αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. 2. Οι αρμόδιες αρχές ή τα κατάλληλα όργανα μεριμνούν ώστε η διάθεση λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων να υπόκεινται σε προηγούμενους κανόνες ή/ και ειδικές άδειες». Εξάλλου, στην προαναφερόμενη κυα 5673/400/5.3.1997 ορίζεται στο άρθρο 2 ως «διάθεση λυμάτων» «η απόρριψη αστικών και βιομηχανικών υγρών αποβλήτων και ίλυος στους υδάτινους αποδέκτες». Τέλος, στο άρθρο 1 της Υ.Δ. Ειβ. 221/1965 ορίζεται ότι ως «σύστημα διαθέσεως λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων» καλείται το σύνολο των εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διαθέσεως αυτών εις επιφανειακά ύδατα ή το έδαφος», στα δε άρθρα 7 έως 11 αυτής ρυθμίζονται τα θέματα διάθεσης λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων στο έδαφος και, ειδικώς, στο άρθρο 8 παρ. 1 εδαφ. δ' προβλέπονται οι όροι που πρέπει να πληρούνται για την περίπτωση κατά την οποία τα διατιθέμενα λύματα χρησιμοποιούνται προς άρδευση φυτειών.

17. Επειδή, ναι μεν το παρατιθέμενο στη σκέψη 13 άρθρο 10 παρ. 1 της κυα 5673/400/1997, στο οποίο ορίζεται ότι η έγκριση περιβαλλοντικών όρων περιλαμβάνει και όρους για την διάθεση των λυμάτων, αναφέρεται ρητώς μόνο σε απόρριψη υγρών αποβλήτων σε υδάτινο αποδέκτη, κατά την έννοια όμως της διάταξης αυτής δεν αποκλείεται η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων, δεδομένου, άλλωστε, ότι η οδηγία 91/271/ΕΟΚ, σε εναρμόνιση προς την οποία εκδόθηκε η ανωτέρω κυα, αναφέρεται γενικώς σε απορρίψεις αστικών λυμάτων χωρίς να προσδιορίζονται κατηγορίες αποδεκτών. Εξάλλου, στην Υ.Δ. Ειβ. 221/1965 σαφώς προβλέπεται επαναχρησιμοποίηση λυμάτων προς άρδευση φυτειών ως περίπτωση διαθέσεως λυμάτων στο έδαφος. Ανεξαρτήτως, όμως, αν επιλεγεί η λύση της διάθεσης των λυμάτων, μετά την επεξεργασία, σε υδάτινο αποδέκτη ή της επαναχρησιμοποίησής τους, στο πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης μονάδας επεξεργασίας αστικών λυμάτων επιβάλλεται να τίθενται σχετικοί περιβαλλοντικοί όροι, χωρίς πάντως να αποκλείεται η περαιτέρω εξειδίκευσή τους με τεχνικές μελέτες, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων και περιορισμών που απορρέουν από τους περιβαλλοντικούς όρους.

18. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, στην προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 έγκριση περιβαλλοντικών όρων ορίζονται σχετικώς ως περιβαλλοντικοί όροι οι εξής: «5.1 Τα επεξεργασμένα λύματα θα διατίθενται για άρδευση παρακείμενης στο γήπεδο έκτασης. 5.2. Ο βαθμός και ο τρόπος επεξεργασίας, καθώς και ο τρόπος άρδευσης και τα είδη των καλλιεργειών, θα καθορισθούν μετά από σχετική μελέτη άρδευσης, η οποία θα εγκριθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Περιβάλλοντος, Υγείας και Εγγειοβελτιώσεων της ΝΑ Κυκλάδων. 5.3. Αποκλείεται η διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων στο έδαφος για την επαναφόρτιση, εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα καθώς και η διάθεση αυτών μέσω γεωτρήσεων εισπίεσης κατ' ευθείαν στον υδροφόρο ορίζοντα. 5.4. Για τον έλεγχο των χαρακτηριστικών των επεξεργασμένων λυμάτων να κατασκευασθεί φρεάτιο δειγματοληψίας, πριν από τη διάθεσή τους στον αποδέκτη από όπου να γίνεται συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας των επεξεργασμένων λυμάτων με χημικές αναλύσεις. Να γίνεται συστηματική παρακολούθηση των παραμέτρων στον αποδέκτη με την επίβλεψη των αρμοδίων Δ/σεων Περιβάλλοντος, Υγείας και Εγγειοβελτιώσεων της ΝΑ Κυκλάδων». Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη ε.π.ο. περιέχει τους βασικούς περιβαλλοντικούς όρους για την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων για την άρδευση παρακείμενου γηπέδου, συμφώνως προς το άρθρο 10 παρ. 1 της κυα 5673/400/5.3.1997, η δε μελέτη υδρεύσεως, της οποίας η εκπόνηση προβλέπεται στον παραπάνω όρο 5.2., δεν αποτελούσε αναγκαία κατά νόμο προϋπόθεση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη, δεδομένου ότι η μελέτη αυτή αφορά ειδικότερα τεχνικά ζητήματα (ΣτΕ Ολ. 4498/1998 σκ. 21, Ολ. 258/2004 σκ. 16, Ολ. 2466/2008 σκ. 10). Ενόψει των ανωτέρω, ο προσβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

19. Επειδή, με δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι προ της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων ήταν αναγκαίο να τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στην ΚΥΑ 26857/553/1988 «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία των υπογείων νερών από απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών» (Β' 196) με τη διενέργεια προκαταρκτικής έρευνας για τις υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής και την υποβολή μελέτης για τη διύλιστική ικανότητα του εδάφους και του υπεδάφους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 της ως άνω ΚΥΑ, εφόσον δε από την ως άνω μελέτη προέκυπτε δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η απόρριψη, έπρεπε να καθορισθούν με την πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ο τόπος απόρριψης, οι μέθοδοι διάθεσης ή απόθεσης, οι απαραίτητες προφυλάξεις, η μέγιστη αποδεκτή ποσότητα, οι εγκαταστάσεις που επιτρέπουν τον έλεγχο των αποβλήτων που εκκενώνονται στα υπόγεια νερά και τα μέτρα παρακολούθησης της ποιότητας των υπογείων νερών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 της παραπάνω ΚΥΑ.

20. Επειδή, όπως προκύπτει από την μ.π.ε. του έργου, στο κεφάλαιο 6.7. «Υγρά απόβλητα» περιέχεται λεπτομερής περιγραφή της μεθόδου επεξεργασίας των λυμάτων προκειμένου να απομακρυνθούν τα ρυπαντικά φορτία και να επιτευχθεί χημική και μικροβιολογική ποιότητα των επεξεργασμένων λυμάτων ώστε να αποτρέπεται κίνδυνος μόλυνσης τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδάτων της περιοχής, στην οποία θα διατίθενται ύδατα προς άρδευση. Για την τήρηση των απαιτήσεων ποιότητας των επεξεργασμένων λυμάτων καθορίζεται πρόγραμμα

παρακολούθησης της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας της μεθόδου επεξεργασίας που περιλαμβάνει τη δειγματοληψία σε καθορισμένη συχνότητα και ανάλυση ορισμένων παραμέτρων χημικών ουσιών. Με τα δεδομένα αυτά, η μ.π.ε. του έργου καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν αναμένεται κίνδυνος μόλυνσης είτε των επιφανειακών είτε των υπογείων υδάτων της περιοχής στην οποία θα διατίθενται προς άρδευση. Ενόψει των ανωτέρω, οι προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως ότι δεν προηγήθηκε της ε.π.ο. προκαταρκτική έρευνα για την διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων και ότι με την προσβαλλόμενη πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων δεν καθορίζονται τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 5 της κυα 26857/553/1988, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι, αφενός διότι με την μ.π.ε. του έργου διενεργήθηκε κατ' αρχήν έρευνα για την χημική και μικροβιολογική ποιότητα των επεξεργασμένων λυμάτων και διαπιστώθηκε βάσει των διενεργηθέντων υπολογισμών, ότι δεν υφίσταται κίνδυνος μόλυνσεως των υπογείων υδάτων της περιοχής, το συμπέρασμα δε αυτό δεν αμφισβητείται με επαρκή τεκμηρίωση από τους αιτούντες και αφετέρου διότι εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απορρίψεως επικινδύνων ουσιών, δεν έχει εφαρμογή η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2, την οποία επικαλούνται οι αιτούντες και η οποία αφορά την απόρριψη επικινδύνων ουσιών.

21. Επειδή, με δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 απόφαση περί εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων είναι παράνομη διότι με αυτήν εγκρίνεται, πλην της κατασκευής εγκαταστάσεως επεξεργασίας λυμάτων και έργου διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση παρακείμενης στην εγκατάσταση εκτάσεως, χωρίς να υπάρχει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς τη διάθεση αυτή. Συναφώς προβάλλεται ότι, εάν θεωρηθεί ότι η άρδευση αποτελεί σύνοδο έργο της εγκαταστάσεως επεξεργασίας λυμάτων, η μ.π.ε. είναι ανεπαρκής ως προς το έργο αυτό, διότι δεν έχει το ελάχιστο περιεχόμενο που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του ν. 3010/2002, αφού δεν περιέχει πληροφορίες για το σχεδιασμό της αρδεύσεως, δεν εξετάζει εναλλακτικές λύσεις ως προς τη μέθοδο της αρδεύσεως, δεν εξετάζει ζητήματα από τα οποία εξαρτάται η λειτουργία της αρδεύσεως, όπως η επίδραση της μορφολογίας του πεδίου αρδεύσεως στην ομαλή άρδευση, η υδατοαπορροφητικότητα του εδάφους, η δυνατότητα αρδεύσεως κατά τη διάρκεια του χειμώνα και τα κατάλληλα φυτά.

22. Επειδή, η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως προκύπτει από το περιεχόμενό της, αφορά το επίδικο έργο στο σύνολό του, ήτοι περιλαμβάνει και τη διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων με άρδευση παρακείμενης εκτάσεως. Ειδικότερα, ως προς το ζήτημα αυτό, στο κεφάλαιο 6.2.3. «Διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων» αναφέρεται ότι η επιλεγείσα μέθοδος της επιφανειακής άρδευσης με αυλάκια παρουσιάζει σημαντικά πλεονεκτήματα έναντι των άλλων μεθόδων άρδευσης, όπως είναι η χρήση τεχνητής βροχής και η στάγδην άρδευση, στο κεφάλαιο 6.3.2.2. «Φάση λειτουργίας», περιέχεται αναλυτική περιγραφή του έργου της άρδευσης, στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα προτεινόμενα καλλιεργούμενα είδη καθώς και τα πετρώματα του υπεδάφους, στο κεφάλαιο 6.7 «Υγρά απόβλητα» αναφέρονται οι απαιτήσεις ως προς την χημική και μικροβιολογική ποιότητα των επεξεργασμένων λυμάτων και εξετάζεται η πιθανότητα εμφάνισης προβλημάτων ποιότητας στην εκροή των επεξεργασμένων λυμάτων που θα καθιστούσε

προβληματική την διάθεσή τους για άρδευση, στο κεφάλαιο 7.2 «Αντιμετώπιση περιβαλλοντικών επιπτώσεων» παρατίθεται το πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των επεξεργασμένων λυμάτων στο δε παράρτημα της μ.π.ε. επισυνάπτεται δοκιμή διήθησης σε δέκα οπές σε αντιπροσωπευτικές θέσεις του γηπέδου διάθεσης και διαστασιολόγηση του υπεδαφίου πεδίου διάθεσης. Κατά τα λοιπά, η μ.π.ε. παραπέμπει στην μελέτη επεξεργασίας και διάθεσης των λυμάτων του οικισμού Αντιπάρου, η οποία εγκρίθηκε από άποψη εφαρμογής της υγειονομικής νομοθεσίας με την υπ' αριθμ. 11043/21.11.2001 πράξη του Τμήματος Υγείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι με την μ.π.ε. του έργου εξετάστηκαν και οι επιπτώσεις της διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση με βάση τα στοιχεία και κριτήρια, που αποτελούν το απαιτούμενο ελάχιστο περιεχόμενο κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 3010/2002, και το άρθρο 4 της κυα ΗΠ 11014/703/Φ104/14.3.2003. Συνεπώς, ο περί αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

23. Επειδή, με δικόγραφο των προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι παραβιάζεται η αρχή της αειφορίας που κατοχυρώνεται με το άρθρο 174 παρ. 2 ΣυνθΕΚ και με το άρθρο 24 του Συντάγματος, διότι: α) το αντλιοστάσιο αρδεύσεως δεν είναι εφοδιασμένο με ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος, εφεδρική αντλία, σύστημα οπτικού και ηχητικού συναγερμού και αγωγό έκτακτης υπερχειλίσης προς τη θάλασσα, αλλά μόνο με εφεδρία αντλιών, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος, υφίσταται ο κίνδυνος διαθέσεως ανεπεξέργαστων λυμάτων και βοθρολυμάτων στην θάλασσα, β) για την διαμόρφωση κλινών εδάφους για την δημιουργία λεκανών επεξεργασίας και αρδεύσεως θα απαιτηθούν εκτεταμένοι εκβραχισμοί και προσθήκη χώματος που θα αλλοιώσουν την μορφολογία της ακτής, γ) είναι ανορθόδοξη η διάταξη του έργου, λόγω τοποθέτησης της λίμνης διαύγασης στο υψηλότερο σημείο της εγκατάστασης. Ως προς τα θέματα, στα οποία αναφέρονται οι ανωτέρω α' και β' ισχυρισμοί των αιτούντων, η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 ε.π.ο. στον μεν όρο 3.2. αναφέρει ότι «Στα αντλιοστάσια να υπάρχει εφεδρία αντλιών 100%», στον δε όρο 2.1. αναφέρει: «Υπαρξη πλήρους προγράμματος κατασκευής του έργου που θα λαμβάνει υπόψη τη λειτουργία της περιοχής και τους οικολογικούς παράγοντες, ώστε να προκαλέσει τις λιγότερες δυνατές βλάβες. Συγκεκριμένα: ... Να γίνουν μόνο οι απαραίτητες χωματοργικές εργασίες, ώστε να αποφευχθούν άσκοπες εκχερσώσεις και αποψιλώσεις ... Να γίνει πρόβλεψη για την αποκατάσταση του τοπίου εκσκαφών της κύριας μονάδας επεξεργασίας και των συνοδών έργων, για τις αποθέσεις των υλικών κ.λπ. ... Τα προϊόντα εκσκαφών, που θα προκύψουν από την κατασκευή του κυρίως έργου και των συνοδών έργων υποδομής να χρησιμοποιηθούν για την επανεπίχωση αυτών καθώς και για τη διαμόρφωση επιφανειών μέσα στο γήπεδο. Κατά τις επιφανειακές εκσκαφές να γίνει διαχωρισμός και ξεχωριστή αποθήκευση της φυτικής γης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τελική επικάλυψη πρανών και άλλων χώρων όπου θα εφαρμοστεί ανάπτυξη πρασίνου. Απαγορεύεται η απόρριψη υλικών κατασκευής και περίσσειας όγκου εκσκαφής στη θάλασσα ή στο έδαφος ή στα επιφανειακά νερά (κοίτες ποταμών, ρεμάτων, χειμάρρων) της περιοχής. Τα πλεονάζοντα προϊόντα εκσκαφών από το κυρίως έργο και τα σύνοδά του (αγωγός προσαγωγής ακαθάρτων και διάθεσης επεξεργασμένων, δρόμος προσπέλασης) να απορριφθούν σε κατάλληλους χώρους (π.χ. ανενεργά λατομεία, ΧΥΤΑ), ύστερα από άδεια της Δ/σης Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης». Από τα παραπάνω προκύπτει ότι με την προσβαλλόμενη ε.π.ο.

αντιμετωπίστηκαν τα ζητήματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση συνεχούς λειτουργίας του αντλιοστασίου και με τις επιπτώσεις από τις προβλεπόμενες μεταβολές στη μορφολογία του εδάφους και της ακτής. Κατά συνέπεια, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως, κατά το μέρος που αναφέρεται στην πληρότητα της μ.π.ε. ως προς τα ζητήματα αυτά, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και κατά τα λοιπά απορριπτέος ως απαράδεκτος διότι αφορά τη μη υποκείμενη στον ακυρωτικό δικαστικό έλεγχο τεχνική κρίση της Διοικήσεως.

24. Επειδή, με δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλεται ότι ο όρος 4.7. της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 ε.π.ο., κατά τον οποίο η χρήση του κεντρικού αγωγού παράκαμψης (by pass αγωγού) πρέπει να περιορίζεται στις απολύτως αναγκαίες ελάχιστες περιπτώσεις, όπως ο όρος αυτός αποσαφηνίσθηκε με την υπ' αριθμ. 9994/13.6.2007 απόφαση του Γ.Γ.Π.Ν.Α., είναι παράνομος διότι δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, και, συγκεκριμένα, διότι κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ο εν λόγω αγωγός δεν θα χρησιμοποιείται μόνο στις μνημονευόμενες στην τελευταία αυτή απόφαση περιπτώσεις σεισμού ή πυρκαγιάς, υποχωρήσεις γαιών από φυσικά αίτια, αλλά και σε πληθώρα άλλων περιπτώσεων, οι οποίες δεν προβλέπονται στον ως άνω όρο, όπως σε περίπτωση πλημμύρας, διακοπής ηλεκτρικού ρεύματος, συντήρησης της εγκαταστάσεως ή υπερχειλίσης. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως μη αναφερόμενος σε πλημμέλεια των προσβαλλόμενων πράξεων, διότι η ενδεχόμενη χρήση του by pass αγωγού κατά την λειτουργία του έργου και σε περιπτώσεις άλλες, μη προβλεπόμενες στην ανωτέρω υπ' αριθμ. 9994/13.6.2007 απόφαση του Γ.Γ.Π.Ν.Α. θα συνιστά παραβίαση του τεθέντος περιβαλλοντικού όρου με τις εντεύθεν έννομες συνέπειες, αλλά δεν επιδρά στη νομιμότητα αυτού (βλ. ΣτΕ 4654/1998 σκ. 8, 744/1997 σκ. 7).

25. Επειδή, προβάλλεται ότι η κατασκευή σταθμού βιολογικού καθαρισμού στην επίμαχη θέση συνιστά επέμβαση και αλλοίωση του παράκτιου τοπίου, αντίθετη με τη συνταγματική προστασία των ακτών καθώς και αλλοίωση του τοπίου και του αισθητικού κάλλους του οικισμού της Αντιπάρου, ο οποίος έχει χαρακτηρισθεί παραδοσιακός, δεδομένου και ότι το αντλιοστάσιο στο δυτικό όριο του Σιφναϊκού Γιαλού θα προκαλέσει ρύπανση της παραλίας λόγω υπερχειλίσης των λυμάτων σε περίπτωση εμφράξεως ή διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος. Στην προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 207/20.1.2003 ε.π.ο. ορίζονται τα εξής: «2.1. ... Να γίνουν μόνον οι απαραίτητες χωματοургικές εργασίες, ώστε να αποφευχθούν άσκοπες εκχερσώσεις και αποψιλώσεις ... Τα προϊόντα εκσκαφών ... να χρησιμοποιηθούν για την επανεπίχωση αυτών καθώς και για τη διαμόρφωση επιφανειών μέσα στο γήπεδο ... 2.2. Η διάταξη και ο σχεδιασμός των επί μέρους μονάδων θα πρέπει να προσαρμοσθούν στην τοπογραφία της περιοχής και να ελαχιστοποιηθούν οι αλλοιώσεις του ανάγλυφου της περιοχής επέμβασης ... Κατά τον σχεδιασμό των κτισμάτων της μονάδας, να ληφθεί υπόψη η αρχιτεκτονική και η αισθητική εικόνα της περιοχής (κατασκευή υπόγειων δεξαμενών και χαμηλών κτιρίων, όσο βέβαια επιτρέπουν οι κανονισμοί λειτουργίας η/μ εξοπλισμού) για να επιτευχθεί η αρμονική ένταξη της εγκατάστασης στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής ... 7.1. Το γήπεδο της εγκατάστασης να απομονωθεί οπτικά από τις γύρω εκτάσεις και την ευρύτερη περιοχή με τη δημιουργία περιμετρικά φράκτη περίφραξης και ανεμοφράκτη που θα αποτελείται από δένδρα μη φυλλοβόλα και από ταχυαυγή αναρριχώμενα ενδημικά φυτά». Περαιτέρω, στην

απόφαση αυτή ορίζονται, στους όρους 3.2 και 3.3, τα εξής: «3.2. Στα αντλιοστάσια να υπάρχει εφεδρία αντλιών 100%. Να εξασφαλισθεί η αδιάλειπτη ροή των ανεπεξέργαστων λυμάτων από το κεντρικό αντλιοστάσιο στην εγκατάσταση επεξεργασίας. Να γίνουν οι απαραίτητες προβλέψεις για την αποφυγή πλημμυρίσματος των αντλιοστασίων για την προσαγωγή των ακαθάρτων, κατά την διάρκεια ισχυρών βροχοπτώσεων (πρόβλεψη κατάλληλης διάθεσης υπερχειλίσης) και η αποφυγή έκλυσης δυσοσμίων (σωστός σχεδιασμός του αντλιοστασίου με την εφαρμογή συστήματος αερισμού και απόσμησης). 3.3. Να εξασφαλιστεί η στεγανότητα των κεντρικών αποχετευτικών αγωγών και των αντλιοστασίων της περιοχής, με χρήση ανθεκτικών υλικών στη διάβρωση. Η ταχύτητα των λυμάτων στον κεντρικό αγωγό αποχέτευσης δεν θα πρέπει να προσεγγίζει την ελάχιστη τιμή αυτοκαθαρισμού του αγωγού, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αποφευχθεί η στροβιλώδης ροή ...». Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει ότι με την προσβαλλόμενη ε.π.ο. ελήφθη μέριμνα για την αποτροπή του κινδύνου ρύπανσης της παραλίας και για την ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων στο παράκτιο τοπίο της περιοχής, καθώς και για την προσαρμογή της μονάδας στο υφιστάμενο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον χωρίς να προκαλείται οπτική όχληση. Κατά συνέπεια, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (πρβλ. ΣτΕ 3430/2006 σκ. 18, 4654/1998 σκ. 10).

26. Επειδή, προβάλλεται ότι η κατασκευή και λειτουργία του σταθμού βιολογικού καθαρισμού στην επίμαχη θέση θα έχει βλαπτικές συνέπειες στον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας «*Juniperus phoenicea*» και «*Juniperus oxycedrus*», καθώς και του είδους «*Sarcoterium spinosum*» που βρίσκεται διάσπαρτος σε συστάδες στην θέση αυτή. Ο λόγος αυτός, όπως προβάλλεται, πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος.

27. Επειδή, προβάλλεται ότι η υπ' αριθμ. 9068/12.7.2002 πράξη προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης είναι ανεπαρκής διότι δεν περιέχει τα γενικά χαρακτηριστικά του έργου και δεν αναφέρεται στη χρήση των φυσικών πόρων, στη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, στην παραγωγή αποβλήτων, στη ρύπανση και στις οχλήσεις, καθώς και στον κίνδυνο ατυχημάτων ιδίως από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογίας, όπως απαιτεί η παρ. 6α του άρθρου 4 του ν. 1650/1986. Περαιτέρω, υποστηρίζεται ότι στην παραπάνω πράξη έχουν απλώς αντιγραφεί τα κριτήρια που αναφέρονται στην διάταξη της παρ. 6β του άρθρου 4 του ν. 1650/1986. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης εκδοχής διότι στην ανωτέρω υπ' αριθμ. 9068/12.7.2002 πράξη προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης του επίμαχου έργου περιέχονται τα κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις απαιτούμενα στοιχεία και, συγκεκριμένα, περιγράφονται τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου, το οποίο, κατά τα αναφερόμενα στην πράξη αυτή, συνίσταται σε εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων σε δημοτική έκταση 28.400 τ.μ., σε απόσταση 750 μέτρων από τον οικισμό της Αντιπάρου, για την εξυπηρέτηση 3000 κατοίκων και το οποίο βρίσκεται σε περιοχή, για την οποία ισχύει το από 16.6.1993 π.δ. «Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης των εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχών των νήσων Πάρου και Αντιπάρου (Ν. Κυκλάδων) (Δ' 732), δεν εμπίπτει δε σε περιοχή προτεινόμενη προς ένταξη στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και ο τρόπος προσαγωγής των λυμάτων στην εγκατάσταση, η μέθοδος επεξεργασίας, ο τρόπος διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων και τα τμήματα του αποχετευτικού δικτύου, ως προς δε τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο

ατυχημάτων, αναφέρονται τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα σημεία, στα οποία πρέπει να εστιάσει η μ.π.ε.

28. Επειδή, προβάλλεται ότι η μ.π.ε. του έργου παρουσιάζει ελλείψεις διότι δεν έχει επαρκή περιγραφή της γεωγραφικής θέσης του έργου, δεν αναφέρεται στον αμέσως γειτνιάζοντα Σιφναϊκό Γιαλό και δεν αξιολογείται το γεγονός ότι ο σταθμός θα κατασκευασθεί σε ύψωμα μικρής χερσονήσου και δεν λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των υπογείων υδάτων κάτω από την περιοχή επιφανειακής διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων και για την αντιμετώπιση της μόλυνσης των υδάτων αυτών.

29. Επειδή, ως προς την περιγραφή της γεωγραφικής θέσης του έργου, στην μ.π.ε. ορίζεται ότι η εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων πρόκειται να κατασκευασθεί σε δυο γειτνιάζοντα οικοπέδα, έκτασης 11.300 και 17.100 τ.μ. αντίστοιχα, που βρίσκονται στην θέση «Χαρκιά», σε έκταση εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Αντιπάρου, οι δε γεωγραφικές συντεταγμένες της περιοχής του έργου είναι: γεωγραφικό μήκος 25ο 04' 15'' και γεωγραφικό πλάτος 37ο 02' 25'', όπως απεικονίζεται στο σχέδιο 1, κλίμακας 1:50.000, που επισυνάπτεται στην μ.π.ε. Και να μεν από το σχέδιο αυτό προκύπτει ότι το έργο βρίσκεται σε γειτνίαση με το Σιφναϊκό Γιαλό, με την μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όμως, βεβαιώνεται ότι η περιοχή είναι ακατοίκητη, ότι η παρακείμενη θαλάσσια έκταση είναι απόκρημνη και δεν χρησιμοποιείται για κολύμβηση και ότι τα λύματα θα τυγχάνουν επεξεργασίας σε υψηλό βαθμό, εκτιμάται δε ότι η διάθεσή τους δεν αναμένεται να προκαλέσει οποιοδήποτε κίνδυνο μόλυνσης είτε των επιφανειακών είτε των υπογείων νερών. Με τα δεδομένα αυτά, ο ως άνω προβαλλόμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

30. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω και μη προβαλλομένου ετέρου λόγου ακυρώσεως, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στους αιτούντες τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 10 Νοεμβρίου 2010 και 24 Μαρτίου 2011

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Η Γραμματέας

και μετά την αποχώρησή της

Κ. Μενουδάκος

Π. Μερτζανάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 30 Δεκεμβρίου 2011.

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Π. Μερτζανάκη